

TEHNOLOGIJA, INFORMATIKA I OBRAZOVANJE
ZA DRUŠTVO UČENJA I ZNANJA

6. Međunarodni Simpozijum, Tehnički fakultet Čačak, 3–5. jun 2011.

TECHNOLOGY, INFORMATICS AND EDUCATION
FOR LEARNING AND KNOWLEDGE SOCIETY

6th International Symposium, Technical Faculty Čačak, 3–5th June 2011.

UDK: 004:373.2

Stručni rad

PRIMENA RAČUNARA U PRIPREMOM PREDŠKOLSKOM PROGRAMU

Marina Janković¹, Ljiljana Dmitrić²

Rezime: Veoma mali broj vaspitača u svom radu koristi računar, internet, a razlozi tome su različiti-od neopremljenosti ustanove adekvatnim sredstvima do nezainteresovanosti vaspitača za takav oblik rada. Činjenica da živimo u vremenu sve novijih tehnologija stavlja pred nas pitanje zašto je to tako i zašto deci na najranijem uzrastu uskratiti nešto što je neminovnost života! Zašto im uskratiti nešto što ih edukuje, zadovoljava njihovu radoznalost, razvija kreativnost, otvara nove vidike, omogućava lakše uklapanje u buduće obaveze? Internet, kao odmah dostupna riznica najrazličitijih sadržaja, omogućuje lakši i sadržajni rad vaspitaču, a zadovoljavajući dečiju radoznalost omogućava najkraći i najbrži put do znanja!

Ključne reči: neopremljenost, nezainteresovanost, radoznalost, znanje, riznica sadržaja.

THE COMPUTER USE IN SCHOOL PROGRAM PREPARATION

Summary: Veri few educators use computers and the Internet in their work because of a number of reason:from inadequate technicae equipment to that of educators not being interested in such a work method.The fact that we live in the time of new tehnologies makes us wonder why is this the case and why deprive children at the earliest age of something that is inevitable in their lives?Why deprive them of something that educates,satisfies their curiosity,developes creativity,opens up new horizons and enables easier integracion info the future obligations?The Internet as an easily available treasury of different contents,enables an educator to work more easily and meaningfully,and by satisfying children 's curiositprovides the easiest and quickest way towards knowledge.

Key words: inadequate,not being interested,curiosity,knowledge,treasury,contents.

1 Marina Janković, vaspitač PU "Radost", Nadežde Petrović, Čačak, E-mail:

jankovic.marina5@gmail.com

2 Ljiljana Dmitrić, vaspitač DV "Bambi", Guča, E-mail: ljilja.dmitric@gmail.com

1. UVOD

“Digitalne tehnologije same po sebi nisu ni dobre, ni loše, pa ih kao takve treba sa rasudjivanjem koristiti” (vladika Hrizostom). Vreme u kome živimo je vreme sve novijih tehnologija, vreme brzih promena. Taman što smo savladali upotrebu jednog mobilnog telefona, pojavljuje se drugi, ali je činjenica da ćemo ovaj put upotrebu tog drugog savladati brže nego u prvom slučaju, a svaki naredni put će biti brže i lakše, ali ćemo uvek učiti i nešto novo. Nove tehnologije nam život cine lepšim i lagodnijim. Informacione tehnologije su prisutne u svakoj pori društvenog života, ali se jos uvek vode diskusije oko toga da li deca treba da koriste računare.

2. DA LI DECA TREBA DA KORISTE RAČUNARE?

Dečiji svet čine mali, radoznali ljudi sa bezbroj pitanja, želja, mogućnosti... Treba im pružiti pomoć u njihovom nastojanju da otkriju svet oko sebe, svet koji ih okružuje. Brojna su divergentna mišljenja, ali, jedna je činjenica: korišćenje računara je u interesu deteta i dečijeg razvoja. “Utvrđeno je postojanje pozitivne veze između korišćenja kompjutera i kognitivnog razvoja predškolske dece od 5 godina naviše” (Ljepava, 2009). Ne možemo decu izolovati, izopštiti iz sveta i vremena u kojem živimo. Informaciona tehnologija je i deo dečijeg života, ne možemo mu staviti zabranu na njenu upotrebu. Deci treba sve pokazati, približiti, u svemu im pomoći. “Naglasak je na primeni i integraciji ove tehnologije u svakodnevnom vaspitno-obrazovnom radu, a ne na informatičkoj obuci dece” (Andjelković, 2008). Kod nas, na žalost, jos uvek postoji misljenje da je “računar stetan za decu” i prihvatajući to tek tako, mnogi vaspitaci izbegavaju bilo kakvu primenu kompjutera u aktivnostima koje obavljaju u vaspitno-obrazovnom radu.

3. ISTRAŽIVANJE U PU ”RADOST”, OPŠTINA ČAČAK

Istraživanje je obavljeno u PU ”Radost” i njim je slučajnim uzorkom obuhvaćeno 50 vaspitača koji rade u 6 radnih jedinica. Opredelile smo se za jednostavni slučajni uzorak, uzorak kome se sve istraživačke jedinice (ispitanici) odabiraju iz osnovnog skupa tako da imaju nezavisnu i jednaku verovatnoću izbora i time ga valjano i primereno predstavljaju. Bira se na osnovu popisa istraživačkih jedinica ili računskog programa izbora slučajnih brojeva” (Kundačina i Bandjur, 2007:64). Korišćeni merni instrument je anketni upitnik sledećeg sadržaja:

4. ANKETNI UPITNIK PRIMENA RAČUNARA U PRIPREMNOBOM PREDŠKOLSKOM PROGRAMU

Koliko godina ste u radnom odnosu?	a) 0-10	b) 10-20	c) više od 20 godina
Da li posedujete računar?	a) da, kod kuće	b) da, na poslu	c) ne
Da li koristite računar?	a) da, za svoja interesovanja	b) da u v.o. radu	c) ne
Da li koristite računar u radu sa decom?	a) da	b) ponekada	c) ne
Šta mislite o korišćenju računara na predškolskom uzrastu u radu sa decom?			

Kao vaspitači još uvek smo u dilemi da li koristiti računar u direktnom radu sa decom! Kakva je vaša praksa i vaš stav u vezi sa tim? Možete nam pomoći davanjem svojih odgovora. Nadamo se da ste zainteresovani i da ćete svojim odgovorima pomoći da se potpuniše i objektivnije dodje do saznanja o istraživanom problem. Anketa je anonimna.

5. IZVEŠTAJ ISTRAŽIVANJA

Obradom dobijenih odgovora dolazimo do sledećih podataka: Od 50 anketiranih vaspitaca 13 je sa radnim stažom od 0-10 godina, 21 od 10-20 godina, 16 sa 20 i više godina staza. Od 50 anketiranih vaspitača 48 poseduje računar kod kuće, 2 ne poseduje. Na random mestu 3 poseduje (ista radna jedinica), 47 ne. Na pitanje da li računar koriste za svoja interesovanja 38 je potvrdnih odgovora, u v.o.radu 24 pozitivna odgovora i računar ne koriste ni za svoja interesovanja, ni u v.o. radu 12 vaspitača. Na pitanje da li računar koriste u radu sa decom 9 odgovara sad a, 12 po nekada, 29 ne. Što se mišljenja o korišćenju računara na predškolskom uzrastu tiče, različita su. Ono što je posebno istaknuto je da su vaspitači sa 0-10godina radnog staža i 10-20 pozitivnije orijentisani, dok vaspitači sa preko 20 godina rada smatraju da deca ne treba da koriste računar. Razloge za takav njihov stav treba traziti u tome da nisu edukovani, dovoljno informisani, zainteresovani, inovativni, a ključna je neopremljenost. "Stariji " vaspitači, mišljenja su npr. da postoji dovoljno tradicionalnih, društvenih, didaktičkih i drugih igara koje su bolje nego upotreba računara. Vaspitači koji su protiv upotrebe računara zastupnici su mišljenja o štetnosti i ne pokušavaju ništa novo na tom planu, a svima nam je poznato da je nekada takva reakcija postojala i na televiziju, ali, takodje, znamo da ako nešto ispravno koristimo od toga možemo imati korist- ne možemo ni nož koristiti bilo kako, niti za bilo šta, vec ga je potrebno ispravno upotrebljavati. Slično je i sa mnogim drugim stvarima, a to znači da nisu ni dobre ni loše, već od načina na koji ćemo ih mi koristiti možemo govoriti o njihovoj dobroj ili lošoj upotrebi. Ništa ni preterano nije dobro, uči nas grčka nauka, etika. Pa tako i "dozirana", pravilna upotreba računara može pomoći u smislu dečijeg celokupnog razvoja, a vaspitačima olakšati, upotpuniti, obogatiti sadržaje koje koristimo u svom radu. Internet predstavlja pravo bogatstvo, pravu riznicu sadržaja odmah dostupnu svima koji žele da ga koriste.

6. NEKE OD MOGUĆNOSTI PRIMENE RAČUNARA U PPP

Velika je razlika u korišćenju televizije i računara. Pred televizijom dete je najčešće pasivni posmatrač, a oko računara je uvek okupljeno 2, 3 i više dece koja razgovaraju, postoji komunikacija, socijalna interakcija, svi su aktivni učesnici.

Različite su i mnogobrojne mogućnosti korišćenja računara i interneta na predškolskom uzrastu. Dete može da boji, crta, svira, sluša ili gleda razne priče, bajke, pesme za decu, pitalice, zagonetke, mozgalice, moguća je korelacija sadržaja iz oblasti razvoja govora, početnih matematičkih pojmova, upoznavanja okoline i drugih. Koristeći edukativne softvere dete uči na njemu zanimljiv i dinamičan način. Moguće je kreiranje digitalnog filma pri čemu deca koriste fotografiju, slova, zvuk...

Npr. dečaka predškolskog uzrasta interesuje Karadjordje. Samo za par sekundi tu je tekst i slika(deci veoma bitna) i možemo pročitati i pokazati detetu mnogo toga. Interesuje ga kakve je cipele nosio Karadjordje, koje oružje je koristio, kako je živeo? Na mnoga pitanja ni mi nismo u mogućnosti da damo odgovor ili nam je potrebno mnogo vremena za odlazak

do biblioteke, pronalazak potrebne literature. Sada, za par sekundi, sve je tu. Internet bogati doživljaj, proširuje interesovanja, ne možemo deci uskratiti nešto što je neminovnost života svih nas.

7. ZAKLJUČAK

U savremenom svetu nije moguće edukovati se bez računara, računari nemaju alternative, a mi moramo u korak sa vremenom. Deci treba omogućiti i crtanje i bojenje, igranje igrice i edukativne softvere, ali, naravno, sve to uz kontrolu odraslih koji će staviti putokaze na put korišćenja, nadgledajući ih kao što nadgledamo i svaki drugi segment njihovog života. Zadovoljiti dečije želje, potrebe, razvojna interesovanja, individualne razlike, ali sve "dozirano".

"Dete u vaspitno-obrazovnom procesu nije pasivni objekat koji obradjuju odrasli. Dete uvek ima svoj deo inicijative u tom procesu koja se zasniva na radoznalosti kao prirodnoj težnji da sve shvati, oproba, upozna i nauči. Osim toga, kod njega je prisutna sopstvena motivacija za razvoj koja se ogleda u prijemčivosti deteta za one uticaje iz sredine koji idu u susret njegovim razvojnim i ličnim potrebama" (Andjelković 2008, citirano prema Komenskom).

Upravo tu motivisanost deteta treba iskoristiti i usmeriti jer "želja i motivisanost deteta na predškolskom uzrastu da se oproba u različitim programima na računaru je prva i glavna potvrda da sa njegovom primenom tada treba i poceti"(Žiropadja, 2007).

Što se naših vrtića tiče, za početak bi bilo dovoljno obezbediti po jedan prenosiv računar koji će vaspitači povremeno moći sa decom da koriste u svom radu na bogaćenju vaspitno-obrazovnih sadržaja i proširivanju iskustva, a sve u cilju svestranijeg i potpunijeg razvoja naših mališana, njihovog spremnijeg uključivanja u svet odraslih i razvoja kulture korišćenja medija, jer: " Voz budućnosti je u stanici. Udjimo zajedno u vagon. Udjimo na vreme da ne bismo gledali kako odlazi" (Skomac, 1999: 11).

8. LITERATURA:

- [1] Andjelković, N. (2008): Dete i računar u porodici i dečijem vrtiću. Beograd: Beo knjiga&SNTI&Savez informatičara Vojvodine
- [2] Rečicki, Z. i Girtner, Z. (2002): Dete i kompjuter. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- [3] Kundačina, M. i Bandur, V. (2007): Metodološki praktikum. Valjevo: Merlin kompanij
- [4] Žiropadja, Lj. (2007): Časopis" Nastava i vaspitanje" , br. 1. Beograd: Filološki fakultet.
- [5] Škomac, J. (1999); Kompjuterski bukvar. Beograd: Biblioteka posebna izdanja.
- [6] Žiropadja, Lj. (2004) www.nasilje.zavisnost_mladi.net. U: Krnjajic, S. (uz) Socijalno ponasanje učenika. Beograd: Institut za pedagoska istrazivanja.
- [7] <http://www.mamaibeba.rs/index.php/porodica-deca-obitelj/365>
- [8] <http://www.pedagog.org.rs>